

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ostanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

S 1. dnem meseca oktobra začne „Sl. Gosp.“ četrto ali zadnje četrtletje. Komur je koraj s tem dnevom potekla naročnina, prosimo ga uljudno, da obnovi v pravem času svojo naročbo. Do konca t. l. stane še „Sl. Gosp.“ 80 kr.

Naročnina pošlje se najlaglje s pošto nakaznico upravnistvu „Sl. Gosp.“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Upravnistvo.

Spodnještajarska razstava.

Vsak čas ima svoje navade, reči, ki se godé le v tem času, v drugem pa ne ali vsaj ne v toliki meri. Nič se ne more reči, da so le-te navade iz kraja slabe. Na robe, iz prva so one iz velike večine hvale vredne in le s časom se prevržejo v slabe ter postane tako iz njih razvada.

Enako ali vsaj blizu enako se vidi pri današnjih razstavah. Iz prva so bile one javaline dobre in lahko so še take tudi v naših dnevih, toda semtertje je njih podoba že čisto tik prave pravcate razvade. V njih se ne kaže več, kaj da premore katera dežela, katero mesto, ampak kaj da si upa kaka stranka v deželi ali mestu. V njih ne hodi tedaj več za to, da se pomaga deželi ali mestu na noge, ampak vse meri le na stranko in za stranko, tisto ki se postavi taki razstavi na čelo.

To je očitna razvada in razstava, pri kateri se to kaže, ni več vredna hvale in kdor še dela za-njo, kriv je več ali manj na tem, da pomaga kaki stranki na vrh, če tudi tega noče. Ni lepó ali mi moramo priznati, da smo v tem tudi mi krivi, kar zadeva spodnještajarsko razstavo. Le-ta je bila po polnem v rokah stranke — na hvalo nemškutarije. Od kraja niso močje tega dali na znanje in kakor smo Slovenci dobre duše, sodili smo mi tudi to razstavo, češ, da je dobra in da bode od nje koristi za naše ljudstvo.

Iz ene strani je hodilo za to, da pokažemo tudi na spodnjem Štajarji svojo udanost do svitlega cesarja in to je bilo tudi ime le-te razstave. Iz druge strani pa bi bilo dobro, ko bi našim ljudem, ki imajo kaj poslati na razstavo, se ponudila za to prilika; lepše pa ni bilo lahko mogoče, kakor je 40letnica vladanja Nj. veličanstva. Kdo bi tedaj bil zoper tako razstavo?

Mi gotovo ne. Nam je oboje na sreci: izkazati Nj. veličanstvu svojo ljubezen in našim ljudem ponuditi priliko, da pokažejo, kaj da kje premorejo v kmetijstvu, v obrtnijstvu, v šolstvu. Vsed tega smo tudi v našem listu vselej le najlepše pisali o prihodnji razstavi, ki bi se imela vršiti v Celji.

Kdo da so močje, ki stojé na čelu te razstave, za to nismo veliko vprašali, saj ni bilo mogoče misliti, da bi ne imeli istih misli o razstavi, kakor smo jih mi imeli o njej. Ali prišlo je drugače.

Spodnještajarska razstava je bila po polnem v službi nemškutarije. Slovenec, če je prišel na to razstavo ali če je na nji kaj razstavil, vse eno, vsak se je prepričal, da so ga speljali na led. Na tej razstavi ni bilo mesta za slovensko ljudstvo. Ko so razstavo odprli, bilo je več gospode v pričo, c. kr. namestnik iz Gradca, predsednik c. kr. kmetijske družbe, načelnik okr. odbora v Celji, župan v Celji. Vsi so imeli besedo ali njih nobeden ni se spomnil tal, na katerih stoji ljudstva, ki gospodo poslušajo, vsi so bili in so govorili le nemški.

Lepo to in dostojno ni bilo, ali tudi ves odbor, ki je imel razstavo v rokah, ni imel spomina za slov. ljudstvo. Ni vhoda, ni izhoda, ni česa, kar je prišlo od njega, ni bilo v celi razstavi brati slovenski. Človek, ko je prišel v le-to razstavo, lahko bi sodil, da je v Prusiji, nikakor pa, da je v Celji, v slov. Štajarji.

Ne čudimo pa se za to, da naše kmečko ljudstvo ni nič kaj dalo na to razstavo. Iz vseh kotov je bilo le svoje lastno zasmehovanje in

tudi obdarovanje pri živini, konjih itd. ni ljudstva preobrnilo, kajti razsodbi mož, ki so bili pri taki razstavi, je malo zaupalo in zastoj je in ostane torej vse hvalisanje, ki ga prinaša „Deutsche Wacht“ o tej razstavi. Pisec teh vrst je bil sam pri razstavi, ali ko je čital slavonspeve v „D. W.“ o njej, ni se jim smejal, ali tovariš mu je šepnil na uho: Berač hvali svojo, le-ta pa hvali malho svojega gospoda!

Škoda, da se troši toliko denarja za take reči, kakor je bila ta razstava v Celji. Tembolj pa vemo zato hvalo dež. zboru v Gradci, da ni dal za njo onih 500 gold., ki jih ga je prosil odbor le-te razstave. Razstave, dokler so le razstave, ne pa izjave samopašnih strank, so hvale vredne, le-ta v Celji pa zasluži, da jo prepeva še na dalje „vahterca“ v Celji.

Letno poročilo dijaške kuhinje v Ptujci v samostanu čast. gg. oo. minoritov

za preteklo šolsko leto 1887/88.

(Konec.)

Tratnik Anton v Ljubljani fl. 3, Trstenjak Jakob, žup. pri sv. Marjeti fl. 3, Vaupotič Janez, gostilničar v Ljutomeru fl. 1.50, Venedig Vilib., žup. Središki fl. 3, vesela družba štajerskih Slovencev v Kostanjevici na Kranjskem fl. 8, Vilhar Simon v Ljubljani fl. 5, Vraz Janez, kapl. v Rogatci fl. 1, Zelenik Josip, odgojitelj na Dunaji fl. 30, Zmazek Franc, žup. pri sv. Urbani v slov. gor. fl. 5, Zupanič Jakob, kapl. pri sv. Lovrenci v sl. gor. fl. 2, Železingar Franc, prof. v Ptujci fl. 15, p. n. okrajni zastop Ormožki fl. 20.

Dohodki: a) milodari leta 1887/88 fl. 695.10, b) prebitek od šol. leta 1886/87 (glej: „Slov. Narod“ z dne 9. septembra 1887, 204. številka) fl. 251.78. Vkup: fl. 946.88.

Nastopni mesečni izkazi kašó število kosile s troški, kosile po 15 kr.

Od 1. sept. do 31. okt. 1887	857 kosile	fl. 128.55
„ 1. okt. „ 30. nov. „	608 „ „	91.20
„ 1. nov. „ 31. dec. „	459 „ „	68.85
„ 1. dec. „ 31. jan. 1888	620 „ „	93.—
„ 1. jan. „ 29. feb. „	517 „ „	77.55
„ 1. febr. „ 31. marc. „	558 „ „	83.70
„ 1. marc. „ 30. apr. „	610 „ „	91.50
„ 1. apr. „ 31. maja „	386 „ „	57.90
„ 1. maja „ 30. jun. „	408 „ „	61.20
„ 1. jul. „ 14. jul. „	188 „ „	28.20

Vkup 5211 kosile fl. 781.65

k temu nagrada kuharici in deklama „ 30.—

Vkupni troški: „ 811.65

Denarni položaj je tedaj:

Vkupni dohodki „ fl. 946.88

Vkupni troški „ 811.65

prebitek „ 135.23

Le-ta se porabi v šolskem letu 1888/89.

Slovenci! osobito premožnejši in, ki morda živite v izobilji, odprite zopet svoje radodarne roke in svoja usmiljena srca, podpirajte baš letos našo dijaško kuhinjo, ker je strahovita toča Ptujski okraj letos hudo zadela! Vsem starim dobrotnikom pak kličemo: „Bog plati! Bog vas živi!“

Milodare, bodisi viktualije, bodisi denar, sprejema č. g. o B. Hrtiš, gvardijan in župnik na Ptujem.

V Ptujci, dne 16. septembra 1888.

P. Benedikt Hrtiš, gvardijan in župnik.

Gospodarske stvari.

O sodih za vino.

Ker se bliža trgateg ali že tudi semtertje začenja, sodimo, da bode prav, če podamo našim bralcem nekaj naukov za ravnanje s sodi. Pač vemo, da naši bralci vedó ravnanje s sodi — tako, kakor je že iz davna v njih kraji navada. Le-ta navada pa lahko, da ni po vsem dobra ali je vsaj taka, da je dobro, če se pri njej kje kaj popravi.

Napravlja se sod najbolje iz hrastovega lesa in ta mora biti popolnem zdrav. Če je le količkaj pirav, ni za sode. Ako pa je hrastov les zdrav, tedaj trpi sod iz njega dolgo, če se ravna z njim, kakor je prav. Jemlje se tudi kostanjev les in ni slab sod iz njega, toda bolje je že sod iz hrastovega lesu. Borov ali smrekov les pa ne kaže za sode, iz ene strani je premehek in za to hitro zgumije, iz druge pa ne stori vino v njem dobro.

Ali vsakdo zna, da nov sod ni za to, da se vlije va-nj vino, ne da se sod za to pripravi. Hrastov les ima namreč nek okus iz čreslovine, katere je veliko v njem in zato dobi tudi vino nek okus, ki nam ne ugaja. Po vrhu pa še izpremeni barvo vina, belo se v takem sodu precej potemni. Ako ti je torej vlti vino v nov sod, nalij v sod poprej vrele vode in dobro bode, če prideneš kropu žveplove kisline. Na enem kratu pa še vrele vode ne boče zadosti, ampak vlij je 4 do 5krat, potem pa daj čiste vode v sod ter jo pusti čez noč v sodu. V jutru potem izliješ staro vodo iz soda in to se ponovi toliko dni, da postane voda po polnem čista in brez kacega okusa.

H koncu pa se zakuha sod z moštom, če ga imamo; če ne, pa s kalnim vinom. Kdor ravna tako z novim sodom, ni se mu bati, da se izkazi v njem vino.

Če pa iztočiš vino iz soda in nimaš va-nj več vina naliti, treba je, da izmiješ iz njega vse ostaline vina. Ako ni bilo več droži v vinu, bode zadosti, če izpereš sod par krat s čisto vodo. Če je pa bilo še droži, tedaj je treba, v